

Antwoorden op Kamervragen van de leden van de D66-fractie over het goedkeurend beleidsbesluit inzake het gedeeltelijk uitstel overgangsregeling in verband met de afschaffing van bepaalde tabelposten van het verlaagde btw-tarief (ingezonden 21 januari 2025).

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat de btw-verhoging niet zal ingaan voor de volgende categorieën: boeken en periodieken (waaronder boeken, schoolboeken, en dagbladen, weekbladen, tijdschriften, elektronische nieuwsbrieven en andere periodieken)?

Antwoord 1

Bij de behandeling van het Belastingplan 2025 in de Tweede Kamer is de motie Van Dijk c.s.¹ aangenomen. Deze motie verzoekt de regering om vóór de Voorjaarsnota in overleg met de Kamer een alternatieve invulling voor de afschaffing van het verlaagde btw-tarief op cultuur, media en sport te presenteren. Het kabinet kan bevestigen dat de door de leden van de D66-fractie genoemde categorieën onder de reikwijdte van de motie vallen. Het kabinet ziet de motie als een verplichting om in overleg met de Kamer te zoeken naar een alternatieve invulling voor de verhoging van het verlaagde btw-tarief op cultuur, media en sport. Indien er in de Kamer geen draagvlak is voor een alternatieve dekking, zal het verlaagde btw-tarief op cultuur, media en sport per 1 januari 2026 conform het Hoofdlijnenakkoord en het Belastingplan 2025 naar 21% gaan.

Vraag 2

Kunt u eveneens bevestigen dat het overgangsrecht wordt geschrapt voor de hierboven genoemde categorieën, te weten boeken en periodieken?

Antwoord 2

Het Belastingplan 2025 bevat een overgangsregeling voor betalingen c.q. overdrachten van vouchers in 2025 die betrekking hebben op leveringen en diensten waarvoor per 1 januari 2026 is voorzien in de afschaffing van het verlaagde btw-tarief, waaronder de door de leden van de D66-fractie genoemde categorieën. De overgangsregeling heeft tot gevolg dat op bijvoorbeeld de betaling voor een boek in 2025 dat pas wordt geleverd in 2026 het algemene tarief van (21%) moet worden toegepast. Het nu toepassen van deze overgangsregeling zou op onbegrip stuiten aangezien de berichtgeving over de motie Van Dijk c.s. heeft geleid tot de breed gedragen verwachting dat de afschaffing van het verlaagde btw-tarief op cultuur, media en sport (hierna: culturele prestaties) niet doorgaat. Om die reden is de overgangsregeling via een goedkeuring tijdelijk opgeschort tot en met 30 juni 2025, ook voor de door de leden van de D66-fractie genoemde categorieën. Zo is er voldoende tijd om in overleg met het parlement tot een alternatieve invulling te komen.

¹ Kamerstukken II, 2024/2025, 36602 nr. 140.

Antwoorden op Kamervragen van de leden van de PvdD-fractie over het goedkeurend beleidsbesluit inzake het gedeeltelijk uitstel overgangsregeling in verband met de afschaffing van bepaalde tabelposten van het verlaagde btw-tarief (ingezonden 21 januari 2025)

Vraag 1

Zien de leden van de PvdD-fractie het goed dat iets wordt goedgekeurd dat in strijd is met de wet?

Antwoord 1

Ja. Het 'Beleidsbesluit gedeeltelijk uitstel overgangsregeling in verband met de afschaffing bepaalde tabelposten verlaagd tarief omzetbelasting' is een zogenoemd goedkeurend beleidsbesluit.² Dat is een besluit waarbij expliciet wordt goedgekeurd dat – vooruitlopend op wetgeving – wordt gehandeld op een wijze die niet in overeenstemming is met de dan geldende wettelijke voorschriften. Dergelijke beleidsbesluiten worden enkel gepubliceerd in gevallen waarbij het kabinet meent dat strikte toepassing van de wettelijke voorschriften tot maatschappelijk onaanvaardbare gevolgen zou leiden. Een goedkeurend beleidsbesluit beoogt uitsluitend in het voordeel van de belastingplichtige of toeslaggerechtigde uit te pakken.

De maatschappelijk onaanvaardbare gevolgen zijn in dit geval gelegen in het feit dat het Belastingplan 2025 met daarin de afschaffing van het verlaagde btw-tarief op cultuur, media en sport (en logies) is aangenomen. De fiscale gevolgen hiervan gaan in per 1 januari 2026, terwijl bij de behandeling van het Belastingplan 2025 in de Tweede Kamer de motie Van Dijk c.s.³ is aangenomen. Deze motie verzoekt de regering om in overleg met de Kamer een alternatieve invulling voor de afschaffing van het verlaagde btw-tarief op cultuur, media en sport te presenteren. Het kabinet ziet de motie als een verplichting om in overleg met de Kamer met een alternatief te komen. Het Belastingplan 2025 bevat een overgangsregeling voor betalingen en overdrachten van vouchers in 2025 die betrekking hebben op leveringen en diensten waarvan per 1 januari 2026 de afschaffing van het verlaagde btw-tarief is voorzien, waaronder dus cultuur, media en sport. Zonder een goedkeurend beleidsbesluit zou de overgangsregeling tot gevolg hebben dat op bijvoorbeeld de verkoop van een concertticket in 2025 voor een concert dat feitelijk plaatsvindt in 2026 het algemene btw-tarief (21%) moet worden toegepast. Dit zou op onbegrip stuiten aangezien de berichtgeving over de motie heeft geleid tot de breed gedragen verwachting dat de afschaffing van het verlaagde btw-tarief op cultuur, media en sport (hierna: culturele prestaties) niet doorgaat. Om die reden is het overgangsrecht via een goedkeuring tijdelijk opgeschort. Naar het oordeel van het kabinet bestaat hiervoor een breed maatschappelijk en politiek draagvlak.

Vraag 2

Heeft die goedkeuring enig rechtsgevolg?

Antwoord 2

Goedkeurende beleidsbesluiten zijn voor de tot de doelgroep behorende belastingplichtigen begunstigend van aard. Belastingplichtigen kunnen zich beroepen op genoemd goedkeurend beleidsbesluit om – in afwijking van de per 1 januari 2025 inwerking getreden overgangsregeling – het verlaagde btw-tarief toe te passen op betalingen in 2025 voor culturele prestaties die in 2026 plaatsvinden. De goedkeuring werkt daarmee in het voordeel van de ondernemers (en consumenten) in de betrokken sectoren en heeft in die zin een voordelig rechtsgevolg.

Vraag 3

Wat is de rechtspositie van een instelling die het verlaagde btw-tarief toepast indien een wijziging van de wettelijke verplichtingen nadien uitblijft?

Antwoord 3

Het goedkeurend beleidsbesluit geldt tot 1 juli 2025. In die periode kunnen belastingplichtigen een rechtsgeldig beroep doen op de goedkeuring en het verlaagde btw-tarief toepassen op betalingen voor culturele prestaties die in 2026 plaatsvinden. De inspecteur is gebonden aan deze goedkeuring. Indien het kabinet er in overleg met de Kamer niet in slaagt om te komen tot een

² Besluit van 13 december 2024, nr. 2024-33245.

³ Kamerstukken II, 2024/2025, 36602 nr. 140.

alternatief voor de btw-verhoging op culturele prestaties, wordt hierop niet teruggekomen. Het verlaagde btw-tarief is (en blijft) correct toegepast op betalingen in de periode tot 1 juli 2025, voor culturele prestaties die in 2026 plaatsvinden.

Vraag 4

Is de Afdeling advisering van de Raad van State gevraagd om te beoordelen of het vaststellen van het 'beleidsbesluit' rechtmatig kan geschieden? Zo ja, wat is het oordeel? Zo nee, waarom is dat niet gebeurd en is het kabinet bereid om die vraag alsnog aan de Afdeling voor te leggen?

Antwoord 4

Nee. De Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft de Grondwettelijke taak advies te geven bij onder meer alle wetsvoorstellen die de regering naar de Tweede Kamer stuurt en bij alle ontwerpen van algemene maatregelen van bestuur, alsmede bij voorstellen tot goedkeuring van verdragen door de Staten-Generaal.⁴ Het treffen van een goedkeurend beleidsbesluit op de terreinen van Belastingen, Toeslagen en Douane is daarentegen een bevoegdheid die aan de Staatssecretaris van Financiën toekomt. De Afdeling heeft daarbij geen (Grondwettelijke) taak. Dergelijke beleidsbesluiten worden enkel getroffen in gevallen waarbij het kabinet meent dat strikte toepassing van de wettelijke voorschriften tot maatschappelijk onaanvaardbare gevolgen zou leiden. Het kabinet hanteert sinds 12 december 2023 het op die datum gepubliceerde afwegingskader om te bezien of dat het geval is.⁵ Dat kader is op advies van de Afdeling ontwikkeld naar aanleiding van verschillende adviezen van de Afdeling waarin zij aangaf van mening te zijn dat terughoudender moet worden omgegaan met de inzet van goedkeurende beleidsbesluiten. Naar de mening van het kabinet voldoet het goedkeurend 'Beleidsbesluit gedeeltelijk uitstel overgangsregeling in verband met de afschaffing bepaalde tabelposten verlaagd tarief omzetbelasting' om de redenen genoemd in de reactie op vraag 1 aan het afwegingskader, zodat de tijdelijke opschorting van het overgangsrecht aanvaardbaar is. Mede om deze reden is het niet opportuun om het goedkeurend beleidsbesluit alsnog ter advisering voor te leggen aan de Afdeling. De Afdeling heeft overigens eerder haar waardering uitgesproken over het feit dat het kabinet is gekomen tot een afwegingskader waarin zowel voorwaarden voor het inzetten van een goedkeurend beleidsbesluit als waarborgen voor onder meer de parlementaire betrokkenheid zijn vastgesteld.⁶

⁴ Artikel 73, eerste lid van de Grondwet.

⁵ Kamerstukken II, 2023–2024, 31 066, nr. 1329

⁶ Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State d.d. 9 september 2024.